

Inspektion af detentionen i Århus
den 5. november 2009

OPFØLGNING

Dok.nr. 12/00074-5/PH

Indholdsfortegnelse

Ad 2.	Detentionslokalerne	3
Ad 3.2.	Den anvendte rapportblanket, alternativer til detentions- anbringelse, statistik mv.....	4
Ad 3.5.	Oplysninger fra Kriminalregisteret.....	7
Ad 3.6.3.	Kontakt med pårørende mfl.....	7
Ad 3.7.1.	Tilsyn under foreløbig anbringelse i detentionen (skærpet tilsyn)	8
Ad 3.7.2.2.	Tidspunktet for det sidste tilsyn.....	9
Ad 3.7.2.3.	Intervaller mellem tilsyn.....	9
Ad 3.7.2.5.	Karakteren af de udførte tilsyn.....	10
Ad 3.9.	Vejledning om klageadgang mv.....	11
Opfølgning		12
Underretning		13

Den 21. december 2010 afgav Folketingets Ombudsmand en endelig rapport om sin inspektion af detentionen på Politigården i Århus den 5. november 2009. I rapporten bad ombudsmanden om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold. Ombudsmanden bad om, at Østjyllands Politis oplysninger mv. blev tilbagesendt gennem Rigspolitiet og Justitsministeriet, hvis bemærkninger han også bad om.

Jeg har i den anledning modtaget udtalelser af 16. juni 2011 og 1. juli 2012 fra Østjyllands Politi, en udtalelse af 2. februar 2012 fra Rigspolitiet og en udtalelse af 2. oktober 2012 fra Justitsministeriet.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 2. Detentionslokalerne

Ombudsmanden bemærkede, at genstande, der er egnede til at efterlade ridser og mærker i vægge og døre, alt andet lige også må kunne bruges til selvbeskadigelse. Ligesom ved sidste inspektion af detentionen gik ombudsmanden ud fra, at politiet ville være mere opmærksom på at fratage sådanne genstande ved visitation.

Østjyllands Politi har i sin udtalelse af 16. juni 2011 oplyst, at politiet er meget opmærksom på problemstillingen, og at personalet er orienteret om ombudsmandens bemærkninger herom.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ombudsmanden bad om at få oplyst, om den maling mv. af detentionslokalerne, som ombudsmanden under sin inspektion fik oplyst ville blive sat i gang den 16. november 2009, var udført. I bekræftende fald bad ombudsmanden om at få oplyst, om det havde omfattet det, der fremgik af det oprindelige tilbud (nogle døre og vægge), eller om det også havde omfattet de yderligere forslag, der var fremkommet efterfølgende (alle døre og vægge).

Ombudsmanden bad desuden om at få oplyst, om de ridsede glas i indkigsruderne til detentionslokalerne og ruden i lokale 7 var blevet skiftet eller ville blive det. Østjyllands Politi har oplyst, at samtlige detentionslokaler har fået malet vægge, gulve og døre, og at de ridsede glas i indkigsruderne til detentionslokalerne og ruden i lokale 7 er blevet skiftet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Der var på inspektionstidspunktet en dårlig lugt i det første rum. Ombudsmanden bad Østjyllands Politi om at oplyse, om den stammede fra det rengøringsmiddel, der netop var blevet benyttet i rummet, og i så fald om det havde været overvejet at benytte et andet rengøringsmiddel.

Østjyllands Politi har oplyst, at det fortsat er politiets vurdering, at de omtalte lugtgener i detentionen skyldtes det anvendte rengøringsmiddel, som er tilsat et desinfektionsmiddel. Østjyllands Politi har på denne baggrund besluttet fremadrettet at anvende et andet rengøringsmiddel.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.2. Den anvendte rapportblanket, alternativer til detentionsanbringelse, statistik mv.

Ombudsmanden udtalte, at det var beklageligt, at politiet i Århus ikke havde anvendt Rigspolitechefens detentionsrapport (bilag 1 til detentionskundgørelsen). Ombudsmanden henstillede til politiet fremover at anvende denne rapport, og han bad om underretning om, hvad der sker i anledning af denne henstilling.

Østjyllands Politi har oplyst, at Rigspolitechefens detentionsrapport efterfølgende straks blev taget i anvendelse.

Justitsministeriet har udtalt, at ministeriet også finder det beklageligt, at Østjyllands Politi ikke har anvendt Rigspolitechefens detentionsrapport. Da Østjyllands Politi har oplyst, at politikredsen efterfølgende har taget denne detentionsrapport i anvendelse, har Justitsministeriet ikke foretaget sig mere i anledning af dette forhold.

Jeg tager det, som Østjyllands Politi har oplyst, til efterretning og har noteret mig Justitsministeriets bemærkninger.

Ingen af rapporterne var udfyldt fuldt ud i overensstemmelse med detentionskundgørelsens § 4, hvorefter alle relevante punkter i detentionsrapporten skal udfyldes i tilslutning til de foretagne dispositioner og observationer. Ombudsmanden udtalte, at det var beklageligt, og gik ud fra, at Østjyllands Politi generelt ville indskærpe pligten til at udfylde alle detentionsrapportens rubrikker.

Østjyllands Politi har oplyst, at det er blevet indskærpet over for personalet, at alle rubrikker i detentionsrapporten skal udfyldes.

Justitsministeriet har udtalt, at ministeriet også finder det beklageligt, at ingen af detentionsrapporterne er udfyldt i overensstemmelse med detentionskundgørelsens § 4. Da Østjyllands Politi har oplyst, at det er blevet indskærpet over for personalet, at alle rubrikker i detentionsrapporten skal udfyldes, har Justitsministeriet ikke foretaget sig mere i anledning af dette forhold.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ombudsmanden bad Østjyllands Politi om at oplyse det præcise tal for detentionsanbringelser i politikredsen i 2009, herunder i detentionen i Århus.

Østjyllands Politi har oplyst, at politiet ved en manuel optælling af detentionsrapporter for 2009 er kommet frem til, at der i alt var 2.442 detentionsanbringelser i politikredsen i 2009, herunder 2.116 anbringelser i detentionen i Århus, 323 anbringelser i detentionen i Randers og 3 anbringelser i detentionen i Grenå.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder at det ikke har været muligt at finde frem til tallene ved en elektronisk søgning.

I Rigspolitichefens følgebrev af 28. juni 2001 til den tidligere kundgørelse var det anført, at politikredsene mere generelt burde undersøge, om der i den enkelte kreds findes forsorgshjem eller lignende som på forsvarlig måde kan tage sig af den frihedsberøvede. Ombudsmanden gik ud fra, at der havde været foretaget en sådan undersøgelse, og bad Østjyllands Politi om at oplyse, hvilke forsorgshjem politiet i Århus har mulighed for at anvende til denne opgave.

Østjyllands Politi har oplyst, at politiet anvender tre forsorgshjem som alternativ til placering i detention. Det drejer sig om Kirkens Korshær i Brabrand, Østervang i Tran-

bjerg og Kirkens Korshær, Nattjenesten, i Århus, og med de to førstnævnte har politiet indgået en generel aftale. Politiet har i den forbindelse oplyst, at politiet i praksis i hvert enkelt tilfælde kontakter det pågældende forsorgshjem telefonisk for at afklare mulighederne for at placere den pågældende beruser det pågældende sted. Det skyldes bl.a., at det er Østjyllands Politis erfaring, at flere af de personer, der skal anbringes i detentionen, er meddelt forbud mod at komme på et eller flere forsorgshjem som følge af tidligere problematisk adfærd disse steder.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ombudsmanden bad endvidere politiet om at oplyse, hvor mange berusede personer der blev bragt til sygehus, forsorgshjem eller lignende i 2009, og om dette tal afveg væsentligt fra tidligere år.

Østjyllands Politi har oplyst, at der i 2009 blev bragt 29 berusede personer til sygehus, forsorgshjem eller lignende, og at antallet for årene 2006, 2007 og 2008 var henholdsvis 35, 77 og 31. Disse tal er tilvejebragt ved en søgning i POLSAS.

Jeg har noteret mig det oplyste.

I Rigspolitichefens følgebrev af 28. juni 2001 til den tidligere kundgørelse er det også anført, at politiet i stigende omfang skal bringe den berusede hjem, hvis der er sikkerhed for, at der i hjemmet er tilstedeværende voksne personer, som på forsvarlig måde kan tage sig af den pågældende, og hvis politiet ud fra et ressourcensynspunkt har mulighed for at benytte sig af denne fremgangsmåde. I Rigspolitichefens rundskrivelse af 2. februar 2006 er det også anført, at frihedsberøvelse som udgangspunkt sker med henblik på hjemtransport.

Ombudsmanden bad om at få oplyst antallet af hjembringelser i 2009, og om dette tal afveg væsentligt fra tidligere år.

Østjyllands Politi har oplyst, at der i 2009 var 72 hjembringelser, og at der i årene 2006, 2007 og 2008 var henholdsvis 67, 78 og 84 hjembringelser. Disse tal er fremkommet ved en søgning i POLSAS.

Østjyllands Politi har i øvrigt oplyst, at politiet på baggrund af de statistiske oplysninger vil undersøge nærmere, om det fremover er muligt at øge antallet af tilfælde, hvor der

anvendes hjembringelse, anbringelse på sygehus eller forsorgshjem mv. som alternativ til detentionsanbringelse.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.5. Oplysninger fra Kriminalregisteret

Ombudsmanden udtalte, at det var beklageligt, at det ikke fremgik, om der var indhentede oplysninger fra Kriminalregisteret, og at der ikke var vedlagt en udskrift fra Kriminalregisteret.

Ombudsmanden henviste til sin henstilling ovenfor om anvendelse af Rigspolitichefens rapport og gik ud fra, at udskrift fra Kriminalregisteret fremover ville blive vedlagt rapporten. Ombudsmanden foretog sig på denne baggrund ikke mere vedrørende dette forhold.

Rigspolitiet har i sin udtalelse af 2. februar 2012 oplyst, at Rigspolitiet går ud fra, at den omstændighed, at Østjyllands Politi nu anvender Rigspolitiets detentionsrapport, og at det er indskærpet, at alle rubrikker i rapporten skal udfyldes, indebærer, at der nu i alle tilfælde indhentes oplysninger fra Kriminalregisteret inden visitation og lægeundersøgelse, og at udskriften vedlægges detentionsrapporten. Rigspolitiet har i den forbindelse bemærket, at et væsentligt formål med indhentelse af disse oplysninger er at kunne træffe afgørelse om, hvorvidt der under den endelige anbringelse i detentionen skal foretages skærpet tilsyn, jf. detentionskundgørelsens § 24.

Justitsministeriet har udtalt, at ministeriet ligeledes finder det beklageligt, at det ikke fremgår af detentionsrapporterne, om der er indhentet oplysninger fra Kriminalregisteret, og at der ikke er vedlagt en udskrift fra dette register. Justitsministeriet går dog – ligesom Rigspolitiet – ud fra, at der nu i alle tilfælde indhentes oplysninger fra Kriminalregisteret inden visitation og lægeundersøgelse, og at udskriften vedlægges detentionsrapporten. Ministeriet har udtalt, at ministeriet på denne baggrund ikke foretager sig yderligere vedrørende dette forhold.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.6.3. Kontakt med pårørende mfl.

Efter § 7, stk. 1, i bekendtgørelsen, og § 9, stk. 1, i kundgørelsen skal den frihedsberøvede inden anbringelsen i detentionen gøres bekendt med retten til at få kontakt

med pårørende og/eller arbejdsgiver. Efter kundgørelsens § 9, stk. 2, skal det i detentionsrapporten noteres, at den pågældende er vejledt i overensstemmelse med stk. 1.

Der var i 3 tilfælde sat en streg over rubrikkerne til notat herom, og ombudsmanden bad om at få oplyst, hvad stregerne i disse tilfælde dækkede over.

Østjyllands Politi har oplyst, at det på baggrund af de 3 detentionsrapporter og drøftelser med de rapportførende betjente må lægges til grund, at der i disse tilfælde ikke er sket vejledning i overensstemmelse med detentionskundgørelsens § 9, stk. 1, og at det formentligt skyldes, at vejledning ikke var mulig som følge af de detentionsanbragtes tilstand.

Rigspolitiet har i sin udtalelse oplyst, at der efter Rigspolitiets opfattelse i sådanne tilfælde i detentionsrapporten bør anføres "vejledning ikke mulig på grund af pågældendes tilstand" eller lignende.

Justitsministeriet har erklæret sig enig med Rigspolitiet i, at det i de tilfælde, hvor den detentionsanbragtes tilstand gør, at vejledning i overensstemmelse med detentionskundgørelsens § 9, stk. 1, ikke er mulig, bør anføres i detentionsrapporten, hvorfor vejledning er undladt. Justitsministeriet har videre anført, at vejledning i øvrigt bør finde sted, så snart den detentionsanbragtes tilstand muliggør det. Justitsministeriet har ved kopi af sit brev indskærpet dette over for Østjyllands Politi.

Jeg har noteret mig det oplyste og er enig med Rigspolitiet og Justitsministeriet i det, som de har anført.

Ad 3.7.1. Tilsyn under foreløbig anbringelse i detentionen (skærpet tilsyn)

Ombudsmanden udtalte, at det var beklageligt, at der i 5 tilfælde ikke var ført et skærpet tilsyn med den detentionsanbragte, indtil den pågældende var blevet undersøgt af en læge.

Justitsministeriet har udtalt, at ministeriet ligeledes finder det beklageligt, at Østjyllands Politi ikke har ført tilstrækkeligt tilsyn med de detentionsanbragte i de 5 konkrete tilfælde. Ministeriet har ved kopi af sit brev indskærpet over for Østjyllands Politi, at der fremadrettet skal føres skærpet tilsyn med foreløbigt detentionsanbragte i overensstemmelse med detentionsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, og detentionskundgørelsens § 24, stk. 1.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.7.2.2. Tidspunktet for det sidste tilsyn

Ombudsmanden udtalte, at det var beklageligt, at der i et konkret tilfælde enten ikke var ført tilsyn eller ikke er gjort notat om tilsyn i den sidste tid (2 timer og 50 minutter) af anbringelsen.

Justitsministeriet har udtalt, at ministeriet ligeledes finder det beklageligt, at det i det pågældende tilfælde ikke klart fremgår af detentionsrapporten, i hvilket omfang der er ført tilsyn med den detentionsanbragte. Ministeriet har ved kopi af sit brev over for Østjyllands Politi indskærpet, at detentionsbekendtgørelsens og detentionskundgørelsens bestemmelser om tilsyn med detentionsanbragte skal iagttages i hvert enkelt tilfælde, herunder at tilsyn – hvad enten der er tale om et fysisk eller teknisk tilsyn – skal foretages mindst en gang hver halve time, og at der skal gøres notat herom.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.7.2.3. Intervallet mellem tilsyn

I et af tilfældene var der nedenunder et tilsyn kl. 6.00 sat lodrette streger henover 3 felter i alle rubrikker, og det var herefter noteret, at der var et tilsyn kl. 9.00. Ombudsmanden gik ud fra, at stregerne skulle forstås sådan, at der havde været 3 tilsyn mellem kl. 6.00 og kl. 9.00, men at de præcise tidspunkter ikke havde kunnet angives. Ombudsmanden bad om at få oplyst, om det var korrekt forstået.

Østjyllands Politi har i sin udtalelse af 16. juni 2011 oplyst, at der er foretaget i alt 5 tilsyn, men at tidspunktet for 3 af disse tilsyn ikke har kunnet angives nærmere.

Rigspolitiet har i sin udtalelse oplyst, at Rigspolitiet finder det beklageligt, at der i rapporten ikke er angivet tidspunkter for de 3 tilsyn.

Justitsministeriet har udtalt, at ministeriet også finder det beklageligt, at tidspunktet for de 3 tilsyn ikke fremgår af rapporten. Ministeriet har ved kopi af sit brev indskærpet over for Østjyllands Politi, at hvert tilsyn skal noteres i detentionsrapporten med angivelse af bl.a. tidspunktet for tilsynets foretagelse, navnene på de polititjenestemænd, der har foretaget tilsynet, og på hvilken måde tilsynet er gennemført, jf. detentionsbekendtgørelsens § 25.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 3.7.2.5. Karakteren af de udførte tilsyn

De 2 første tilsyn efter lægeundersøgelsen skal ifølge bekendtgørelsens § 14, stk. 2, og kundgørelsens § 23, stk. 2, ske ved fremmøde i detentionen. Ombudsmanden udtalte, at det var beklageligt, at disse bestemmelser ikke var overholdt i nogen af tilfældene.

Rigspolitiet har oplyst, at Rigspolitiet også finder det beklageligt, at de nævnte bestemmelser om tilsyn ikke har været overholdt.

Justitsministeriet har ligeledes fundet det beklageligt, at detentionsbekendtgørelsens § 14, stk. 2, og detentionskundgørelsens § 23, stk. 2, i samtlige undersøgte tilfælde ikke er blevet overholdt. Justitsministeriet har henvist til det tidligere oplyste om, at ministeriet ved kopi af sit brev har indskærpet over for Østjyllands Politi, at reglerne om tilsyn med detentionsanbragte skal iagttages i hvert enkelt tilfælde.

Jeg har noteret mig det oplyste.

For så vidt angår et tilfælde, hvor den frihedsberøvede blev overført til skadestuen på baggrund af lægetilsynet, bad ombudsmanden om oplysning om eventuelle overvejelser om at føre et skærpet tilsyn med den pågældende, indtil overførslen kunne effektueres, jf. detentionsbekendtgørelsens § 14, stk. 1, og 15, stk. 1, nr. 2.

Østjyllands Politi har i sin supplerende udtalelse af 1. juli 2012 oplyst, at den pågældende person var svært beruset, og at vedkommende efter lægens undersøgelse ikke blev fundet egnet til at blive på politistationen i Århus. Østjyllands Politi har endvidere oplyst, at der i overensstemmelse med detentionsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 2, burde have været ført et skærpet tilsyn med den pågældende efter lægens undersøgelse og frem til indbringelsen til skadestuen, og at det således er en fejl fra politiets side, at der ikke blev ført et sådant skærpet tilsyn.

Rigspolitiet har oplyst, at Rigspolitiet også finder det relevant at overveje et skærpet tilsyn i tilfælde, hvor en frihedsberøvet person afventer overførsel til en skadestue.

Justitsministeriet har udtalt, at det ligeledes er Justitsministeriets opfattelse, at der burde have været ført et skærpet tilsyn med den pågældende, indtil overførsel til ska-

destuen kunne finde sted. Det er således Justitsministeriets opfattelse, at den pågældende – som ved lægeundersøgelsen blev fundet uegnet til (endelig) anbringelse i detentionen – må anses for i hele forløbet at have været foreløbigt anbragt i detentionen. Der skulle derfor have været ført skærpet tilsyn med den pågældende, jf. detentionsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 1, og detentionskundgørelsens § 24, stk. 1, nr. 2. Justitsministeriet har oplyst, at Rigspolitiet og Østjyllands Politi ved kopi af ministeriets brev er gjort bekendt med denne opfattelse.

Der kan ske foreløbig anbringelse i detentionen, indtil den frihedsberøvede er lægeundersøgt, jf. detentionsbekendtgørelsens § 9, stk. 3. Lægeundersøgelsen skal belyse, om den frihedsberøvede er i en tilstand, der taler imod (endelig) anbringelse i detention, og om den pågældende er i en tilstand, der eventuelt kræver behandling på sygehus, hos læge eller lignende, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 2.

Der skal efter bekendtgørelsens § 15, stk. 1, føres skærpet tilsyn med en detentionsanbragt i nærmere angivne tilfælde. Det gælder bl.a. under foreløbig detentionsanbringelse efter § 9, jf. § 15, stk. 1, nr. 1, og hvis de foreliggende oplysninger om den detentionsanbragte – herunder indhentede oplysninger fra Kriminalregisteret – giver anledning hertil, jf. § 15, stk. 1, nr. 2.

Jeg har ingen bemærkninger til Justitsministeriets opfattelse, hvorefter den pågældende i det konkrete tilfælde på baggrund af lægens vurdering må anses for at have været foreløbigt anbragt i detentionen også efter lægeundersøgelsen og frem til det tidspunkt, hvor den pågældende kunne overføres til skadestuen. Jeg har med andre ord ingen bemærkninger til, at det følger af detentionsbekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 1 (og ikke af en konkret vurdering efter nr. 2), at der skulle have været ført skærpet tilsyn med den pågældende frem til overførslen til skadestuen.

Ad 3.9. Vejledning om klageadgang mv.

Ombudsmanden udtalte, at det var beklageligt, at Rigspolitechefens pjec "Hvor går du hen, når du går ud?" (der også indeholder vejledning om klageadgang mv.) enten ikke var udleveret i nogen af de 10 tilfælde, eller at der ikke var gjort notat om udlevering af pjecen eller årsagen til, at pjecen ikke blev (tilbudt) udleveret.

For god ordens skyld gjorde ombudsmanden opmærksom på, at der i tilfælde, hvor pjecen ikke udleveres, fortsat skal vejledes (mundtligt) om klageadgang og om muligheden for at få en skriftlig begrundelse, jf. detentionsbekendtgørelsens § 17 og kundgørelsens § 26, stk. 2, og gøres notat herom, jf. detentionskundgørelsens § 26, stk. 3.

Da der i ingen af tilfældene var notat om vejledning efter disse bestemmelser, henstillede ombudsmanden til Østjyllands Politi at indskærpe pligten til vejledning og til at gøre notat herom. Ombudsmanden bad om at få oplyst, hvad der skete i anledning af henstillingen.

Østjyllands Politi har i sin supplerende udtalelse af 1. juli 2012 beklaget, at de undersøgte detentionsrapporter ikke er udfyldt korrekt i overensstemmelse med detentionskundgørelsens § 26, stk. 3.

Østjyllands Politi har endvidere oplyst, at kritikpunkterne i ombudsmandens inspektionsrapport er blevet indskærpet over for personalet i vagtcentralen, at inspektionsrapporten og reglerne om detentionsanbringelse indgår i den undervisning, som personalet i vagtcentralen får, når de tiltræder en stilling, og at detentionsrapporterne jævnligt gennemgås af personalet med henblik på at identificere og forebygge fejl.

Rigspolitiet har i sin udtalelse tilsluttet sig det, som ombudsmanden anførte om udlevering af Rigspolitiets pjec med vejledning om klageadgang mv., og om pligten til at gøre notat herom i detentionsrapporten, jf. detentionskundgørelsens § 26, stk. 2 og 3.

Rigspolitiet har endvidere oplyst, at Rigspolitiet i lyset af det, som Østjyllands Politi har oplyst om indskærpelse af, at alle punkter i detentionsrapporten skal udfyldes, lægger til grund, at det nu noteres i detentionsrapporten, om Rigspolitiets pjec med vejledning om klageadgang mv. er blevet udleveret. Rigspolitiet lægger desuden til grund, at det i benægtende fald angives, hvorfor pjecen ikke er blevet udleveret, og at der i stedet gives mundtlig vejledning om klageadgang og muligheden for at få en skriftlig begrundelse for detentionsanbringelsen.

Justitsministeriet har tilsluttet sig det, som Rigspolitiet har anført.

Jeg tager til efterretning, at Østjyllands Politi har indskærpet pligten til vejledning efter detentionsbekendtgørelsens § 17 og kundgørelsens § 26, stk. 2, og til at gøre notat om denne vejledning, jf. detentionskundgørelsens § 26, stk. 3.

Jeg har desuden noteret mig det, som Rigspolitiet og Justitsministeriet har anført.

Opfølgning

Jeg betragter herefter sagen om inspektionen af detentionen i Århus den 5. november 2009 som afsluttet.

Underretning

Denne rapport sendes til Østjyllands Politi, Rigspolicefene og Justitsministeriet.

København, den

Jørgen Steen Sørensen
